

Mejeriet i Truseryd

Jag arbetade i familj tills jag var 19 år då jag började på mejeriet i Torhamn. Personalen var en mejerska och en elev. Utrustningen i mejeriet var gammalmodig när jag började där, men den blev bättre med tiden. Mejeriet hade först legat i Torhamns by, men när det brann ner 1924 flyttades det till Truseryd tre kilometer därifrån. Jag var 11 år när det brann. Mejerskan hette Elina Johansson och hon låg och sov när branden började. Det var aska och slagg från pannan som lagts så att det uppstod brand.

Interiör från mejeriet i Truseryd. Matilda Olsson står till höger. Fotot ägs av Matilda Olsson.

De första åren lagade mejerskan sin mat och jag min, men sedan kom det en mejerska från Skåne och då lagade vi maten ihop. Hon hette Alma Olofsson. Efter Alma kom det en mejerska från Östersund som hette Agnes Ågren-Adolfsson. Efter henne kom Astrid Lind från Sundsvall. Med henne arbetade jag i tre år och det var en trevlig tid. Efter Astrid kom det en manlig som hette Olov Gavelin. Han var från Vilhelmina och var alla tiders att jobba ihop med. Vi arbetade varsin söndag och så fick vi en ledig dag i veckan. På vintern började vi klockan 05.00 och på sommaren klockan 04.00.

Jag var fast anställd på mejeriet i tre omgångar och var där även sedan jag gift mig. Ibland fick jag ta en av pojkarna med mig till arbetet. Det fick ingen som stannade kvar på mejeriet någon lägre tid. En gång var det en som rymde därifrån på natten.

1940-41, när det var hårda vintrar, var det svårt. Vattenpumpar och annat frös sönder så vi fick pumpa in vatten med en handpump. Jag fick frost i alla mina tår. Det var hemskt. Jag lindade om alla tårna som var alldeles flådda. En av gubbarna som körde mjölken gav mig rådet att gnida in tårna med en frusen potatis och det hjälpte. Jag har aldrig haft ont av det sedan.

Mejeriarbetet var ett hundjobb. Skura och gno. Ved skulle bäras in, pannan sotas två gånger i veckan. Pastören skulle putsas liksom alla dörrhandtag. Allt skulle vara blankt och fint, men jag trivdes i alla fall så bra med arbetet. Där var liksom mitt andra hem.

På senare år fick jag vara i mejerskans ställe när hon hade semester och då hade jag någon till hjälp. Lönen var 100 kronor i månaden.

I september 1943 härjades mejeriet av brand varvid övervåningen av trä helt förstördes. Elden började i en vedstapel i pannrummet och spred sig till trossbotten. Vi fick alltid stapla ved mellan pannan och väggen. Pannan var inte isolerad och ibland när det var kådig ved kunde

den ta eld. Då var det att slänga ut veden genom dörren. Det här hände när Agnes var mejerska.

När branden bröt ut och brandbilen kom åkte maskinerna ut med en väldig fart. Kärnan var full med smör, så den fick stå kvar men det klarade sig. Under tiden mejeriet byggdes upp kördes mjölken till Sunna mejeri och då följde Agnes med en av mjölkbilarna dit.

Berättat av fru Anna Nilsson, Torhamn, född 1913 på Sturkö, Karlskrona och sammanställt av PRO Torhamns studiecirkeln Rotbygd.